

BRASSÓ.

Politikai, társadalmi, közgazdasági, közmívelődési és szépirodalmi lap.

Az E M K E Brassómegyei választmányának és a Brassói Magyar Polgári Körnek hivatalos közlönye.

Megjelenik hetenkint háromszor: kedden, csütörtökön és szombaton.

Szerkesztési iroda:
Brassó, Kolozsvár-utca 26. szám alatt.
hova a lap szellemi irányító közönségének küldendő.

A szerkesztést felbéli:
FÉJERVITIMOS.
Zsoltárát csak átadta.

A lap kiadó-helye:
Brassó, Kolozsvár-utca 26. sz. a.
Ide küldendő az előfizetők pénsei és hirdetések díjat.

Hirdetések (elvetettek a kiadó-hivataltan)

Hirdetések díja:

4 baltos gimnázium-örv vagy annyi helyen 6 kr. Nagyből és előbbi hirdetésekkel kérték: miny. Minden egyes hirdetés után 100 k. 30 kr. helyi díj fizetendő.

Ylltítési közlöny ára 10 kr.

Kiadóház és Ylltítési díjat előre fizetendő.

A brassói magyar lap sorsa.

Isten tudta hányadikán állt ott már Brassó városában időtöltött lapok, hol a váltás már nem tűnikohat a nem lepleződik. Már — ki tudna mondani — hányzor merült föl a kérdés: tarthatni-e fenn tovább a lapot?

A nyomdátársaság, mely eszelőt napjainkban mástól, egy ideig elhalt lapjainak töltékintette, most már az anyagi fűl közeledik, s már már az eszükön hányabban a fontantandó lét is a hanyatlás közeg.

Valóban mindekit, bár ki legyen is magyar és nemcsak magyar, de hit és hazafias polgár, érdekel a kérdés.

Érdekel persze, érdekel kereskedőt és hivatalnokot; érdekel engedelmességet és parancsolót.

Hogy e városban, de sőt sokkal nagyobb területen — ez a megyében Fogarás és Szeben vidékeken egyetlen magyar lap ne legyen, olyan elközelítendő a intelligenciák gyatrasságára és eleveztől való következtetést vonni engedő körüljárás, hogy azt mindnyájan csak pirulva tűrhették el.

De éppen ez a pirulás, ez a szégyen-érzet igazán át nékem akarta, ha mondani és állítani, hogy e három vármegye területén nem a magyaros intelligenciájának hiánya, nem műveltségnek alóbbolbósnak hiánya, nem talán elevezt szellemi életben rejlik a sajtó pártosságok oka. Nem! — mert hála az égnek, egy politikai mint főleg és különösen a hivatalnok és pedagógiai pályáján magyarságunk oly erős,

oly kiváló erőket bír alkalmában, hogy azok ha bármely kétségelőlöz mozgalmat s életképeséget fejtenek ki, okvetlenül képesek egy erős, tartalmas, jószellemű és következtetés irányelvével vezető lapot fontantani.

Nem is volt eddig sem hiány abban. — Mindig akadtak a ma-holnap már kilencedik lapnak olyan munkatársai és levelezői, kik országtól és beszélgető, őszinte szándékkal járultak a lap megszerveztéséhez.

Szellemi természetben hiány nem volt s ua a vidék magára hagyta óda-néha a lap, a mint jelen esetben is van — mindig volt erő itt a szerveztés érdekében, mely elegendő volt a lapnak tartalmas és illo minden tartása mellett való megszerveztéséhez.

Mindzeket felsorolni kellett annak bizonyítására, hogy a társadalom s a magyarság szellemi erőre, önzetlen áldozatkossággal tollal és szemével annyira bővelkedik, mennyit éppen bírnia kell.

De hol van hát a hiány? Hol az a nagy őr, mely már ismét itt tárogat előtök, hogy ismét elnyelje a magyarság a szerény országmát?

Mi az a titkos féreg, mely mint retetenes régei rágódik a sajtot, mely időközönként mint sorvadt betegség elnyomja és szilabadiha szorítja a beteg?

Felteleben hosszának lenni azt jelentené, hogy nem vagyunk tisztában a kérdéssel.

A vezetés hiánya. — Igen; — tájékozottság, szorosan a haladás megjelölt út

nékül, csak tévelygés a lap szerveztésének munkája is.

Eros elegendő, keményen betartott után haladni, meg igazukba ott, hol ösztönök kell szólni s leginkább legfőbb mértékben feladni mindezt, elvárni a felelősséget — ez az, mi a hírlapító megkövetelt.

Hogy lapunkkal így áll a dolog erőre és döntően bizonyítja az, hogy mindaddig még a szerveztésnél egyetlen, ösmert és felelős egyén állt, az előzőtök száma akkora volt, mint vidéki lapnál csak a leginkább esztelen.

Az anyagi oldala is igen természetesen szintén döntő.

Tulajdonképpen ezen fordul meg az előbbi tény is.

Felelősséggel, nagy munkával dolgozni, a mint a hírlapító kötelessége és feladata — ahog egész ember kell.

Mindeneknél dicsőítőbb és létfenntartásra gondolni kell.

Nyomozást és súlyos gondok alatt lapot szerveztés nem lehet.

Mig felsőbb helyről az anyagi segély költönni megadva volt, az alatt oly egyén volt a szerveztés élén, ki személyiséggel a hírlapító foglalkozás igényeit szorosan megőrizte. Ha pedig ilyen körülmény biztosítottak valának, akkor már a magyar sajtók kérdése itt nálunk nézetem szerint, a siker oldala felé eldöntve van.

Eldöntve van azért, mert a jelzett körülmények között, jól szívalonval tarthatja lapját, hogy a közönség bizalmát meggyerő, rokonszenvet magának biztosítsa, a lap kiadása körüli nehézségek

egész könyvtárral nemcsak legyőzhetők, de kulcsot is mutatnak föl.

Hogy ez állítás nem pusztán szóbeszéd, igazolásokban azokra hivatkozom, kik tudják azt, hogy a már említett többi újságtalánadok az előzőtök száma elég nagy volt s hogy a szerveztés vezetésében beállott nagy változás után hanyatlott azoknak száma.

De hogy e helyen lapunk, magyar újságunk létezik kell és pedig olyanok, mely a szertem fentebb említett elvek szerint vezették, arra társadalmi és politikai okok is igaztalanok.

Sikerült ugyanis valamennyire olyan irányt (bár még ifjú az) megtalálnunk, mely idegen ajku polgártársainkkal való össztartásra s az ő velük jó összhangban való együttélésre vezet.

És irányt már a mindenki előtt ismert és nyilvánosan traktáltatik. — Helelyis is, idősebb is, hogy a haza ezen exponát helyén együtt működés és helyes politikai és egészséges, minden szűrdőstől ment társadalmi életet éljünk.

Már pedig, ha azon körök, kik a magyar sajtót meglátni elvették, alkalmat adnak olyan hírlapiradalmi felbujtására, mino csak a mult folyamódás előtt is történt szemünk előtt, hol nemcsak a politikai érdeklenség, nemcsak a társadalmi állás és képzettség hiánya tolta föl magát a magyar sajtó vezetőivel, hanem ezen hiány mellett még phisikai érdeklenség s felelősséget kizáró kisérlet is fordult elő.

Ilyen zűhárít, ilyen elevezt újságírás pedig lesz, okvetlen lesz itt Ennek.

ASSZONY-SZESZEL.

(Ápróság a házasságról.)

Asszony-szeszeli.

— Numero 3 ide a költőkkel! — Minden szerkebe vizsgálja a kálapostályokra. No fordítsa valahogy jótélelő elveit.

— Malvinák, gondolkodj csak fiam, nem felejtetél-e valamit itt? Nem? Talán rendben van minden? Számoljunk csak össze: 2 bórót, kizártsák, három dolgot: hát a köpnyűge?

— A háztartásban maradt?

— Térj-erem egészen türelmetlen a verejtéket és rohan a köpnyűg után. Malvin, az édes asszonyok ott áll a vastai kősi lépcsőjén. Hegyes, igazgat, Türelmetlenül várja és indultat és mégis remeg a pillanatok. Gondolatban ismét maga előtt látja hajkorai otthonát. Egy órára tényleg is mily örömteli volt! Egy képekből ábrázolva teljes és az asszonyka fejé ekkor. Korlátolt falakozó fog, sztravarságok, kíméletlen tolongás, Malvint e chosok körébe kötve meg az elcsagyattatás érzése.

Előfordá az első feljutása vissza felszókolt könyvet és mire térté illegető szándékú feljött egy idegen köpnyűgeggel, az asszonyka országtól megindult a permesztő könyvtől.

Apró csiklószerű megmozgató hangon kijelenti, hogy a köpnyűg idegen jószág. Az

éveket követően a haladás. Főj-erem magában elevezt valamennyi kezelté köpnyűgét és az rohan vissza a várakozóba. Malvin sokáig követi könyvtárgyát szemével. Kézi sajnálva látó-látó. A térszótól lassan két kibontakozó a főlig terítés szívalon mozogja.

És már most minden átmenet nélkül, mint az már gyakorlati szokás, oda jut a kegyes megmozgató szék.

Rövidesség kedélyét feloldozkódásra térj-erem könyvtárral szolgálatkódásra. — Mennyit fáradtunk a jó lélek. És mindazt csak ő érte, Malvin. Malvin, becsüli meg magad és ne kacsintdó utáltsáddal, mint azt minden polgárokhoz megterti elvárásod. De lassan csak, hit legyen szívalon. Nini, addányi által terít. Az egyik, azaz a bórót, felnyitja. Hát nem rajt. Nem merészt személni, mintha fel akarna fújni. No, majd megvárja, alkalmas midium lesz-e egy kis ártatlan asszonyi évelődésére. Valjon asszonyi-eleget hogy egy kis közörség? De ha megvárja! No, hiszen tevéltől csak széd. Cupán látszóbból lesz. De mit tudom én milya garzontörki kápolongást, Mit! Hát én (terjedőnként) közönséges is tud? Persze egy órára akadték, után néhány hétre a manokhoz expedált a teríték és megkönyvebből feljött fel: Fik, ártás a levegő, most rajta, nem bánnak ...

De majd a körülmény kóppintok. Már most csak azért is, de is türelmetlen a vártatás.

Ugy ám, terjedőnként az én szemem nem repül több. Holó, drágulatom uram, mely bontott megterti szívalon, nem jár sem kirengőst. És hogy színel a köpél mint járólja ártószármal? Nappal óta levertem a földet. Nyugalom alatt; bizonyára az időközben elváltak a kárpátok rajtaként ismét fel, vagy talán valami teretben (tervezés) szed, Törpén? Eke a kárpátok majd köze fogják. Hát mi az, papus azt vágyunk örögg? No már ezt reálitál! Sokse terjedőst mint az anyjukkal; túl van é árkon bakon; jer velünk ére zimbalót! És ez, a milyen egyenes, ráhálál a gonosz szóra.

Törpén után ha már egyezre töltözve volt, hát még ez a legszörnyűbb a talált, és a vezér a vezér a talált csapadék, mely talán még a ház szelvényében is beleszólt. Mit? Nálam? Az én társaságom szívalon, az előbbiunkan orgáskát állja a gúzlát félre a csiklósármal? Szívalon, én társaságom, én társaságom, butorim pedesztál gyönyörű, és az már csak, az nem engedel. Nem vázartam sem, Ennél nem szabad megőrtőnie, „En nem vázartam”!

És mire a jó férj ismét előbukkan a szerencsésen megőrtő köpnyűgeggel; az asszonyka azal a komor-hangú kijelentéssel fogadja:

— En itthon maradok.

— Jó, jó, Malvin, de meddig? Csak ne nagyon soha?

— Barátom, én felőrtit; én el sem utazom!

A férj-erem hűdöretre bírtul az ajkát dacsorol lenyugtatót asszonykára.

— Es mit fog a mima gondolni?

— A manának taláztól ártószármal.

„Malvin utazás elmarad. Nincs semmi baj: Jóljön mindkét hozsánk.”

A kis menyasszony az utolsó három szót oly későre hangzott, val és még talánosabb nyerségek mosolygóját ejő ki, a férj-erem zavart, hogy valami kis hógara tanult az asszonykára. De azon bízott elvált, a hogy legjobban az így asszony szeszeli való nélkül fogadni és nem bolygati mindjárt, az akár jó tudta, hogy az ilyen gyerek-menyasszonyok sőtve, mint a helyi kapta; egy közönség, megárat; és kisérlet megőrt. Legjobbnak talán lehetőleg találgat ártot vágni.

Talán sikerülne is neki, ha nem jelleme megkövetelne egy idősebb, gondolatosság, a mint napossázt poróvóid a kezében sorra járja a székelt, dízigva, mozdítja, és így elvált.

Belekapaszkodók a szobalányi esztíri hajjára, az öltözék alá rendezkedve, no az a hajja, férj-erem tényleg fel a kaputárgyhoz. Holnap rajta kapja a székeltet és egy Manniche-pagáttal; fogynál vizsgálat, felfüggesztés, interjú, rossz elvált. És a

